

Informatie

In De Alde Feanen zijn volop mogelijkheden om te wandelen en te varen. Op diverse plekken zijn routes uitgezet. Wanneer we ons beperken tot locaties aan deze fietsroute (waarvan de lengte ± 21 km is), dan doen zich de volgende mogelijkheden voor.

Wandelroutes

Rond de Fjirtich Mêd ± 4 km

Wolwarren / Jan Durkspolder ± 6,5 km

Lytse Mear / Westersanning ± 2 km

Kanoroute

Jan Durkspolder

Meer informatie over De Alde Feanen kunt u krijgen in het Bezoekerscentrum

Koaidyk 8a

9248 TP Earnewâld

Tel: (0511) 539 618

Openingstijden 2009

1 april t/m 31 oktober:

Dagelijks 11.00 - 17.00 uur

Schoolvakanties:

Dagelijks 10.00 - 17.00 uur

Bouwwak-noord:

Dagelijks 10.00 - 21.00 uur

(voor de exacte vakantiedata: zie website)

1 november t/m 31 maart:

Wo, za & zo 11.00 - 17.00 uur

verder op afspraak

Feestdagen:

1ste paasdag, 1ste pinksterdag, kerstdagen en
nieuwjaarsdag gesloten

Andere feestdagen geopend van 11.00 - 17.00 uur

E-mail: bcdealdefeanen@fryskegea.nl

Website: www.dealdefeanen.nl

It Fryske Gea

Postbus 3

9244 ZN Beetsterzwaag

Tel. (0512) 38 14 48

Fax (0512) 38 29 73

E-mail info@fryskegea.nl

Website www.itfryskegea.nl

**Vogels,
pontjes
en natuur-
ontwikkeling**

*Fietsroute
Alde Feanen*

Alde Feanen

Fluitend op de fiets door zompige terreinen, kan dat? Jazeker, in De Alde Feanen! Een rondje door en langs dat laagveenmoeras in het hart van Fryslân, maakt duidelijk waarom het gebied de status van Nationaal Park heeft gekregen.

Fjirtich Mêd

Fjirtich Mêd

We beginnen onze tocht bij het bezoekerscentrum. Daar steken wij It Wiid over met het pontje Hin en Wer en rijden door het dorp richting camping Simmerwille 1. Vanaf daar volgen we het fietspad langs de Lange Sleat. Aan de rechterkant van het fietspad ligt de Fjirtich (40) Mêd, een deelgebied van De Alde Feanen dat uit open water, broekbossen, rietlanden, veenmosrietlanden en petgaten met legakkers bestaat. Een mêd is ongeveer 50 are. Vroeger kon een boerenknecht een stuk grasland van die grootte in één dag maaien. Binnen het kader van een herinrichtingsplan worden in de Fjirtich Mêd verhoogde perceelstroken aangelegd om de waterpeilen te scheiden. Recent is hier vervuild bodemslib weggebaggerd en de brasemstand behoorlijk teruggedrongen. Voorts zal aan de zuidwestkant van het gebied een zogenoemd zuiveringsmoeras worden aangelegd die het binnenkomend boezemwater voedselarm moet maken. Daardoor krijgen diverse kenmerkende moerasplanten

Tekst: Harrie Ernst

Foto's: Anton Huitema, Dico de Klein, Tjerk Kunst, Stoolwinder Fotografie, Teun Veldman

De Burd

Ree

nieuwe kansen om zich er te vestigen. Vanaf het fietspad is het gebied goed te overzien.

De Oerhaal

We fietsen door tot we bij de afmeerplaats van zonnepont 'De Oerhaal' 2 komen. Daarmee steken we over naar de jachthaven van Warten en fietsen door het dorp richting Wergea. Bij de Burgemeester Waldastraat steken we de Rounwei over naar de weg Leechlân (richting Grou). We rijden door de Greate Krite 3, niet te verwarren met de Grutte Krite, een meertje in De Alde Feanen. De Greate Krite ligt ten westen van het Nationale Park. Vroeger zal hier ongetwijfeld ook moeras hebben gelegen, maar nu heeft het landschap een polderachtig karakter. In het gebied liggen verspreid wat boerderijen en kleine natuurgebiedjes. Voor Grou slaan we linksaf richting 'Camping Yn e Leyte'. Voorbij de camping ligt veerpont 'De Burd' 4, waarmee we oversteken naar het gelijknamige natuurgebied van It Fryske Gea.

De Burd

Nadat we met het pont zijn overgestoken, zijn we beland op het eiland de Burd. Dit 400 hectare grote gebied werd tot in het begin van de jaren negentig door veehouders gebruikt als wei- en hooiland. In de toekomst krijgt de zuidkant een recreatieve functie. De noord- en zuidkant worden beheerd door It Fryske Gea en een aantal pachtboeren, het grootste deel daarvan als weidevogelgebied. En dat is te zien, de graslanden liggen er in het voorjaar 'ouderwets' bij. Scherpe boterbloem, veldzuring en pinksterbloem komen daar massaal tot bloei. Broedvogels als Kievit, grutto, tureluur, veldleeuwerik en graspieper maken daar dankbaar gebruik

van. Ook als foeragegebied is de Burd belangrijk, met name voor smienten en ganzen. Wat zoogdieren betreft kan men hier met wat geluk tijdens een fietstocht een ree of een haas zien. Wat hier vooral opvalt is de uitgestrektheid van de graslanden en de vrijwel ongeschonden horizon. Er zullen niet veel plekken zijn waar het Fryske landschap van weleer nog zo goed zichtbaar is. Op een groot deel van de Burd ligt een slotenpatroon dat al vanaf de vijftiende eeuw bestaat. In die zin heeft het gebied ook cultuurhistorische waarde.

Hege Warren

De oostkant van de Burd wordt begrensd door het water van de Grêft. Het weggetje loopt daar dood, maar we kunnen oversteken met het pontje 'De Snoeckbeers' 5. Aan de andere kant van de Grêft liggen de Aldegeaster Healannen. Deze werden door boeren uit de omgeving gebruikt als hooiland. Om het hooi te vervoeren werden speciale 'hooiwegen' aangelegd. Omdat die deels waren opgebouwd uit takkenbossen werden ze ook wel 'prikwegen' genoemd.

Vlak na de oversteek komen we aan bij Sytebuorren, een buurtschapje of 'hússtee' van twee boerderijen. Deze staat op de kaart van Schotanus uit 1700 aangegeven.

We volgen nu een weg die in 1965 is aangelegd en komen al snel op de Hege Warren. Vroeger bestond dit hele gebied uit 'bûtlân', dotterbloemhooilanden. Maar in 1967 werd het waterpeil in Fryslân overal verlaagd en sindsdien verdween de oorspronkelijke begroeiing hier vrijwel geheel. Alleen in de Lange Sâne, ten zuiden van de Wyldlannen, ligt nog een strook waar onder andere dotterbloem, grote ratelaar, diverse zeggenssoorten en zelfs Kievitsbloem tot bloei komen.

Grutto

Lange Sâne

Wolwarren

Wolwarren

Bij het verlaten van de Hege Warren komen we bij de Headammen 6 uit. Daar steken we de grote brug over om direct linksaf te slaan. We rijden nu over een fietspad met links de Headamsleat en rechts het deelgebied de Wolwarren. Al fietsend hebben we een fantastisch uitzicht over het moeraslandschap. Bijzonder aan dit gebied is dat de zeldzame Noordse woelmuis er voorkomt, weliswaar in een klein aantal, maar toch... Om die kwetsbare populatie in stand te houden wordt het waterpeil in het terrein door It Fryske Gea hoog gehouden. Noordse woelmuizen houden namelijk van een natte omgeving. Daarin kunnen ze goed gedijen en hebben ze geen concurrentie van andere muizensoorten.

Jan Durkspolder

We volgen het fietspad en slaan bij de eerste mogelijkheid rechtsaf, om de vogelkijkhut in de Jan Durkspolder 7 te bezoeken. Deze hut staat bekend als de meest interessante van Fryslân. Het hele jaar door kunnen er veel vogelsoorten worden gezien. Van de eenden zijn zomertaling, wintertaling en slobend regelmatige gasten, en van de steltlopers bosruiter en witgatje. Ook zwarte stern, dwergmeeuw en visdief komen er voor, net zoals roerdomp en bruine kiekendief. Diverse zangvogels broeden in de directe omgeving van de hut. Kleine karekiet, grasmus, blauwborst, snor, spotvogel, bosrietzanger en sprinkhaanrietzanger: ze worden er jaarlijks gesignaleerd. En dat is nog lang niet alles... Kortom, een bezoek aan deze hut is zeker de moeite waard. Iets verder noordwaarts staat in de Westersanning nog een vogelkijkhut, daar kun je dezelfde soorten verwachten als in de Jan Durkspolder.

Vogelkijkhut Jan Durkspolder

Wintertaling

In de Jan Durkspolder wordt aan 'cyclisch' peilbeheer gedaan. Gedurende een aantal jaren zal er in het voorjaar uit het gebied zoveel water worden gemalen, dat er een natte, slijkgige bodem overblijft waarop moerasplanten kunnen groeien. Ten noorden van de Jan Durkspolder ligt een gebied dat gedurende diezelfde periode juist onder water wordt gezet. Overwinterende en foeragerende watervogels kunnen daar dan goed terecht. Na een aantal jaren worden de rollen omgedraaid. Dan komt de Jan Durkspolder onder water, terwijl het andere gebied wordt bemaald. En zo blijft de cyclus zich herhalen. Door deze beheersmaatregelen komt er aanzienlijk meer variatie in het moerasgebied.

Pettebosk

We gaan weer terug naar het fietspad langs de Headamsleat, maar slaan nu rechtsaf. Daar ligt de Lytse Mear 8, een gebied dat in het kader van natuurontwikkeling deels is vergraven. Er liggen een paar nieuwe petgaten in, die van de boezem zijn afgesloten.

Dan komen we bij het Pettebosk 9, een kersvers natuureducatiebos van It Fryske Gea. Het is de bedoeling dat dit gebied zich gaat ontwikkelen tot een miniatuur weergave van Nationaal Park De Alde Feanen. Er lopen diverse wandelroutes doorheen en ook met de kano kan men er in. Voor kinderen zijn er speciale speelplekken aangelegd.

Het is allemaal nog gloednieuw en moet zich nog ontwikkelen, maar het ziet er veelbelovend uit. Het Pettebosk zal in de toekomst waarschijnlijk een belangrijke rol gaan spelen als buitengebied van het nabij gelegen bezoekerscentrum, waar onze tocht is begonnen en ook weer eindigt.

Lytse Mear